

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologiæ Moralis

Busenbaum, Hermann

Monasterii Westphaliæ

Dub. V. Quæ & quanta sit obligatio juramenti promissorii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40957

DUBIUM V.

Qua, & quanta sit obligatio Juramenti promissorii?

Resp. In Juramento promissorio duæ affirmantur veritates: una de præsentis primaria, quod scilicet jurans habeat animum implendi, quod promittit: altera secundaria de futuro, quod scilicet impleturus sit suo tempore, quod promittit, sive promittat Deo, & est votum eum juramento, sive homini, & est jurata promissio humana. Unde oritur obligatio implendi, si rationabiliter possit. *communiter DD. ut Lay. l. 4. t. 3. c. 6. Bon. pag. 7. Unde resolves.*

I. Defectu primæ veritatis jurans verè pejerat mortaliter, si vel non habet animum implendi: sive materia sit parva, sive magna; licita sive illicita: vel si dubitat, an facturus sit necne, quod jurat, vel si putet sibi moraliter impossibile ut impleat, quod promittit: quia quoad istam veritatem præsentem, promissorium ab assertorio non differt: unde nec parvitas materiæ excusat. *ibidem.*

II. Defectu secundæ veritatis verè pejerat is, qui quod promissit, postea non implet, si rationabiliter implere potest. Id solum hic dubitatur, an qui promissit rem exiguam cum juramento, ut v. g. dare alteri unum pomum, vel nummum pro elemosyna, vel castigare prolem, vel inter vendendum nolle se minori pretio vendere, vel nolle primum locum occupare, aut præcedere in ingressu portæ, &c. an inquam sub gravi peccato teneatur hæc servare? Ubi speculativè quidè videtur quod

quod sic, quia verè adductus est Deus, ut testis, quod sit facturus, ergo si sine causa non facit, quantum in se est, facit Deum testem falsum. *Cajetan. Valent. Tolet. lib. 4. cap. 22. alii.* Nihilominus probabiliter alii tenent contrarium, ut *Sanch. v. Lay. supra c. 14.*

III. Illud certum est, quod si ex eo, quod jurasti, tantummodò parum aliquid non serves, non esse grave, v. g. si jurasti te non bibitarum vinum, non peccas mortaliter parum bibendo. *Sanch. t. 1. 4. c. 12. n. 21.* quia tunc excusat parvitas materiæ. Et sic excusantur, qui jurant servare statuta alicujus Capituli, collegii, Universitatis, & c. si postea parvum aliquod statutum violent. Et idem dic de tabellionibus juratis, & aliis ministris justitiæ, ut & de eo, qui ex summa, quam alteri se daturum jurasset, parum tantum detraheret, *Navar. Sanch. vid. Laym. Bona. p. 14.*

IV. Obligaris probabiliter juramento promissorio, etsi extortum à te sit per injuriam, ac metum, ut si oblitus uti æquivocatione, jurasti prædonibus dare lytrum, usurario usuram. *Bec. 2. 2. q. 89. & c.* Negat tamen *Az. tr. 1. l. 11. cap. 7. q. 2.* in materia matrimonii: quia matrimonium coactum metu cadente in constantem virum, nullum est: hinc etiam juramentum extortum de eo contrahendo, videtur relaxatum ipso jure, ait *Cajet. V. perjurium. Suar. c. 9. Sanch. Bon. p. 9.*

V. Obligaris item, etsi juramentum sit errore aut dolo extortum, si dolus vel error versetur tantum circa circumstantias accidentales, non magni momenti: nam si versetur circa substantiam, ut v. g.

si anulum te daturum alteri jures, putans esse ferreum, cum sit aureus, vel circa circumstantias magni momenti, quibus cognitis non jurasses non obligaris. *v. Sanch. l. 3. cap. 11. n. 41. Suar. &c.*

VI. Non inducit ullam obligationem, si juras rem malam, aut vanam, aut inutilem, aut, ut habet *Cajet.* indifferentem, quæ nec ex fine, nec circumstantiis cohonestatur: quia juramentum non potest esse vinculum iniquitatis, aut vanarum rerum ac otiosarum, ad quas Deus non vult nos obligari. *Bon. & communiter. Ubi Nota ex Laym. supra cap. 6.* juramentum non conualescit, etsi talis res illicita & vana, postea mutatis circumstantiis fiat honesta, cum juxta *regulam 18. juris in 6.* non firmatur tractu temporis, quod initio non subsistit.

VII. Nec obligaris implere, si quid jurasti contra consilia Evangelica; ut non ingredi religionem, non dare eleemosynam, &c. *Moli. Sanch. Lay. l. 4. t. 3. c. 6.* Et licet peccaris talia jurando, non tamen peccas non implendo. *v. Cajet. V. perjurium.*

VIII. Teneris implere, nec potes commutare in aliud opus melius; ut v. g. religionem, si aliquando jurasti in utilitatem aut gratiam alicujus hominis, aut aliquorum; dummodo sit inhonestum, & sine peccato impleri possit. Unde v. g. alumnus qui juravit se servitutum Principi, aut huic vel illi Ecclesie, &c. non potest ingredi religionem sine relaxatione. Excipe tamen, si jurasses Titie eam ducere: nam eo casu potes ea relicta ingredi religionem; quia juramentum sortitur naturam actus

actus, cui apponitur: promissioni autem matrimo-
nii hæc tacita conditio inest, nisi ingrediar religi-
onem. *vid. Lay. cap. 6. Bon. d. 4. q. 1. p. 3.*

Resp. II. Juramentum promissorium eandem
habet conditionem, eodemq; modo explicandū
est, quo promissio, vel propositum cui annexum.
Ratio, quia accessorium sequitur principale, ideo-
que quando non obligat promissio, nec obligat
juramentum appositum, *Less. l. 2. c. 42. d. 2. Bon. d.*
4. q. 1. p. 16. Trull. l. 2. c. 1. d. 17. Unde resolves.

I. Titius, qui cum juramento promissit nuptias
Bertæ diviti, sanæ, virgini, bonæ famæ, & c. non te-
netur stare juramento, postquam Bertæ incidit in
paupertatem, infirmitatem, fornicationem, vel
infamiam: quia promissio ipsa nõ obligat eo casu.

II. Qui urbanitatis causa juravit se ante alterū
non sessurum, bibiturum, vel ingressurum domū,
& c. non peccat contra juramentum, si coactus ab
altero prius sedeat, bibat, vel ingrediatur: tum
quia promissio illa vel propositum habet tacitam
conditionem adjunctam (nisi me cogaris) quæ
sublatâ non obligat, & consequenter nec juramen-
tum: tum quia relaxatur ab altero cedente juri
suo. *Bon. l. c. Sanch. Less. Trull.*

III. Qui juravit se servaturum decreta, & regulas,
vel statuta alicujus congregationis, universitatis,
vel Capituli, tantum tenetur servare ea, quæ sunt
in vigore, & quatenus sunt in usu, vel servantur à
majore parte Capituli, nisi tamen aliud constet de
mente jurantis, vel hic voluerit se ad illa impedē-
ter à statutis obligare. Ratio patet, quia promissio
ipsa non aliter obligat. *Trull. l. c. Az. Less. Dian. p.*
2. tr. 6. in R. 39.

IV. Qui juravit se servaturum secretum, non peccat contra juramentum illud detegendo; quod non potest illud celari absq; gravi suo, vel alterius damno: quia ipsa permissio secreti non videtur obligare, nisi hac conditione, (si non noccat)

Sylv. Bonac. Sanch. Trull. l. c.

V. Qui juravit Judici se dicturum, quæ novè non tenetur revelare occulta. Ratio patet, *Leff. Bon. Trull. l. c.*

VI. Qui juravit se soluturum debitum intra mensem, non tenetur intra illum vi juramenti solvere, si à creditore terminus solutionis prorogatur: quia cum hic cedat juri suo, cessat obligatio promissionis, & consequenter juramenti, *Arz. Bon. Trull. l. c. n. 18.*

DUBIUM VI.

Quibus casibus excusetur ab impletione, quæ in promissorio juramento obligationem contraxit?

Resp. Tales casus præter ea, quæ ex superioribus colliguntur, à *Tol. & Cajet.* recensentur isti I. Si quod bonum erat tempore juramenti, propter circumstantias postea fiat illicitum, vel vanum, vel impeditivum majoris boni, vel melius sit omittere, quam impleri. *Sanch. cap. 15.* II. Si juramentum mutet in opus aliud apertè melius & Deo gratius: id enim quisq; per se potest, ut habet. *Tol. c. 23.* Excipe tamen semper, si quid in hominis commodum jurasses: nec enim Deus illum vult defraudari. III. Si notabiliter mutetur status rei; ut si v. g. ju-